

Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων

Επιτεύγματα, προκλήσεις και κύρια αποτελέσματα το 2015

Σύνοψη των κυριότερων σημείων της ετήσιας έκθεσης του διευθυντή

Η παρούσα σύνοψη περιέχει μια επιλογή των βασικών δραστηριοτήτων του Κέντρου κατά το 2015 αλλά δεν αντιπροσωπεύει σε καμία περίπτωση όλο το εύρος του έργου και των επιτευγμάτων του ECDC στη διάρκεια του συγκεκριμένου έτους.

Αναλυτική παρουσίαση του φάσματος δραστηριοτήτων του ECDC, της οργανωτικής και διοικητικής δομής του, καθώς και του προγράμματος εργασιών του περιλαμβάνεται στο πλήρες κείμενο της ετήσιας έκθεσης.

Προτεινόμενη παραπομπή:

Επιτεύγματα, προκλήσεις και κύρια αποτελέσματα το 2015 – Σύνοψη των κυριότερων σημείων της ετήσιας έκθεσης του διευθυντή Στοκχόλμν: ECDC, 2016.

Στοκχόλμη, Αύγουστος 2016

ISBN 978-92-9193-910-7

doi 10.2900/55907

Αριθμός καταλόγου TQ-01-16-570-EL-N

© Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων, 2016

Όλες οι φωτογραφίες είναι του © ECDC, εκτός των ακόλουθων: SCIENCE Photo Library (σ. 8), Tnarik Innael (σ. 11*), Province of British Columbia (σ. 13*), iStock (σ. 14: bottom), Ray Butler και Janice Carr, CDC (σ. 15: άνω αριστερά), Διεθνής Ομοσπονδία Συλλόγων Ερυθρού Σταυρού και Ερυθράς Ημισελήνου (σ. 15: άνω δεξιά), Kathryn Deiss (σ. 16: άνω αριστερά*), Εργοδότες NHS (σ. 16: κέντρο δεξιά*), Frankie Leon (σ. 16: κέντρο επάνω *), Alex Proimos (σ. 16: κάτω*), iStock (σ. 17)

* CC BY-NC-SA 2.0

Επιτρέπεται η αναπαραγωγή με αναφορά της πηγής.

Οι φωτογραφίες της παρούσας έκδοσης υπόκεινται σε προστασία διανοητικής ιδιοκτησίας και δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για άλλους σκοπούς πέραν της παρούσας έκδοσης χωρίς τη ρητή άδεια του κατόχου των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας.

Επιτεύγματα, προκλήσεις και κύρια αποτελέσματα το 2015

Σύνοψη των κυριότερων σημείων της ετήσιας έκθεσης του διευθυντή

Περιεχόμενα

Πρόλογος και εισαγωγή	4
Προστατεύοντας τη δημόσια υγεία της Ευρώπης	5
Το υπό εξέταση έτος: Προγράμματα για τις νόσους και δραστηριότητες προγραμμάτων 7	
Αντιμικροβιακή αντοχή και λοιμώξεις που συνδέονται με την παροχή υγειονομικής περίθαλψης	8
Αναδυόμενες νόσοι και νόσοι που μεταδίδονται από φορείς	9
Ασθένειες που μεταδίδονται μέσω των τροφίμων και του νερού και νόσος των λεγεωναρίων	10
HIV, σεξουαλικά μεταδιδόμενες λοιμώξεις και ιογενής ηπατίτιδα	11
Γρίπη και άλλοι ιοί του αναπνευστικού	13
Φυματίωση	14
Ασθένειες που προλαμβάνονται με εμβολιασμό	17
Επικοινωνία σε θέματα υγείας	19
Κατάρτιση	20
Επιτήρηση, ετοιμότητα και αντίδραση στις νόσους	21
Ο ECDC με μια ματιά: αριθμοί και στοιχεία	22

Πρόλογος της προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου

Παρότι εξελέγην πρόσφατα πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του ECDC, συμμετέχω στην ανάπτυξη του επί πολλά έτη. Ως εκ τούτου, με την ευκαιρία του εορτασμού της δέκατης επετείου του Κέντρου, μου είναι εύκολο να αποτιμήσω το πλήρες φάσμα των επιτευγμάτων του κατά τη διάρκεια των δέκα αυτών ετών. Ωστόσο, το 2015 δεν ήταν απλώς έτος αναδρομής, αλλά και έτος σκληρής δουλειάς και σταθερής προόδου:

- Σε συνεργασία με τον ΠΟΥ και διεθνείς εταιρίες, το Κέντρο συνέβαλε στην εξάλειψη της άνευ προηγουμένου πανδημίας του Έμπολα στην Αφρική, φέρνοντας εις πέρας αρκετές επιτόπιες αποστολές με επικεφαλής το ECDC στη Γουινέα.
- Τέθηκε σε εφαρμογή η απόφαση 1082/2013/ΕΕ* σχετικά με σοβαρές διασυνοριακές απειλές κατά της υγείας.
- Το ECDC διενήργησε 42 ταχείες αξιολογήσεις κινδύνων προκειμένου να σπριζξει τα κράτη μέλη και την Επιτροπή.
- Το ECDC ανέπτυξε νέα εργαλεία με σκοπό να παράσχει στους επαγγελματίες του τομέα υγειονομικής περίθαλψης, τους υπεύθυνους λήψης αποφάσεων και τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής στην Ευρώπη άμεση πρόσβαση στα δεδομένα.

Δράττομαι της ευκαιρίας για να εκφράσω τις ειλικρινείς ευχαριστίες μου στη Françoise Weber, η οποία υπήρξε μία αποτελεσματική πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου και η οποία έχαιρε μεγάλης εκτίμησης και σεβασμού, καθώς και στον Marc Sprenger, ο οποίος διύθυνε το Κέντρο από το 2010 μέχρι το 2015. Στη διάρκεια της θητείας του, εδραίωσε την οργανωτική δομή του ECDC, ανέπτυξε τη μακροπρόθεσμη στρατηγική του Κέντρου και εκπροσώπησε το Κέντρο σε πολλές διεθνείς εκδηλώσεις.

Θα ήθελα επίσης να ευχαριστήσω την Andrea Ammon, η οποία τον αντικατέστησε ως αναπληρώτρια διευθύντρια τον Μάιο του 2015. Τα αποτελέσματα που παρουσιάζονται στην παρούσα έκθεση καταδεικνύουν την επιτυχή αφοσίωσή της στην αποστολή του ECDC που είναι η προστασία της δημόσιας υγείας στην Ευρώπη.

Daniel Reynders, πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του ECDC

15 Φεβρουαρίου 2016

* Απόφαση αριθ. 1082/2013/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 22ας Οκτωβρίου 2013 σχετικά με σοβαρές διασυνοριακές απειλές κατά της υγείας

Εισαγωγή του διευθυντή

Η εκδήλωση για τη 10η επέτειο του ECDC στις 22 Σεπτεμβρίου 2015 αποτέλεσε ορόσημο και, ταυτόχρονα, ευκαιρία να θυμηθούμε, να γιορτάσουμε και να αναλογιστούμε τις μελλοντικές προκλήσεις. Ως εκ τούτου, δεν ήταν σύμπτωση ότι αμέσως μετά τον εορτασμό της επετείου, το ECDC συμμετείχε σε συνάντηση κοινής στρατηγικής με τα ενδιαφερόμενα μέρη του.

Κατά το περασμένο έτος, συναντήθηκα αρκετές φορές με την κα Kateřina Konečná, η οποία είναι μέλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και υπεύθυνη για την επικοινωνία με το ECDC, καθώς και μέλος της Επιτροπής Περιβάλλοντος, Δημόσιας Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων.

Ενημέρωσα την ευρωβουλευτή για το έργο μας σχετικά με τις νόσους, τα επικείμενα έργα μας και τις προσπάθειές μας για την εξεύρεση νέων εγκαταστάσεων. Το 2015 υπήρξε επίσης το έτος εκπόνησης του πρώτου *ενιαίου εγγράφου προγραμματισμού για την περίοδο 2017–2019*, μιας νέας απαίτησης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για όλους τους οργανισμούς της ΕΕ.

Οι ευρωπαϊκοί οργανισμοί ένωσαν τις δυνάμεις τους για να συνεργαστούν στο πλαίσιο της ενιαίας προσέγγισης για την υγεία («Μία Υγεία»). Το Κέντρο συνέχισε επίσης τις προσπάθειές του για την καταπολέμηση της αντιμικροβιακής αντοχής, ένα πρόβλημα που χρήζει μεγαλύτερης προσοχής σε παγκόσμια κλίμακα.

Το 2015, το ECDC παρακολούθησε εκ του σύνεγγυς τις μεταναστευτικές ροές προς την Ευρώπη με σκοπό τον ταχύ εντοπισμό δυνητικών κινδύνων εκδήλωσης εστιαών μεταδοτικών νόσων για τους πληθυσμούς των προσφύγων στην ΕΕ/ΕΟΧ.

Το ECDC κινητοποίησε συνολικά 89 εμπειρογνώμονες για να συνδράμει στην προσπάθεια αντιμετώπισης της πανδημίας του ιού Έμπολα στη Δυτική Αφρική. Το Κέντρο εκτίμησε ιδιαίτερα τη δέσμευση των κρατών μελών στην εν λόγω προσπάθεια, η οποία ενδέχεται να σηματοδοτήσει μια νέα εποχή συνεργασίας, με την υποστήριξη του νομικού πλαισίου της απόφασης 1082/2013/ΕΕ*.

Αρχής γενομένης από το πρώτο τρίμηνο του 2015, το ECDC παρακολουθεί την εξάπλωση της νόσου του ιού Ζίκα, επικαιροποιώντας συνεχώς την αξιολόγηση των κινδύνων για την Ευρώπη. Τον Δεκέμβριο, το Κέντρο δημοσίευσε ταχεία αξιολόγηση κινδύνου για τον ιό Ζίκα και την πιθανή συσχέτισή του με την μικροκεφαλία και το σύνδρομο Guillain-Barré.

Έχουν περάσει σχεδόν δέκα μήνες απότο ανέλαβα καθήκοντα αναπληρώτριας διευθύντριας του ECDC. Θα ήθελα να ευχαριστήσω τον Marc Sprenger για την αφοσίωσή του στο ECDC τα τελευταία πέντε έτη. Θα ήθελα επίσης να εκφράσω την ευγνωμοσύνη μου προς το Διοικητικό Συμβούλιο του ECDC για την εμπιστοσύνη που μου έδειξε και για την υποστήριξη που παρείχε στο Κέντρο. Ως αναπληρώτρια διευθύντρια, επικέντρωσα τις προσπάθειές μου στο να διασφαλίσω την απρόσκοπτη λειτουργία του Κέντρου, και θα συνεχίσω να το πράττω μέχρι τον διορισμό νέου διευθυντή.

Andrea Ammon, αναπληρώτρια διευθύντρια του ECDC
20 Μαρτίου 2016

Οι άνθρωποι πίσω από την ευρωπαϊκή δημόσια υγεία: Το προσωπικό του ECDC έξω από το κύριο κτίριο για την ετήσια φωτογραφία του προσωπικού

Προστατεύοντας τη δημόσια υγεία της Ευρώπης

Το Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων (ECDC), το οποίο ιδρύθηκε το 2005 με έδρα τη Στοκχόλμη (Σουηδία), είναι ο οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης που έχει ως αποστολή την ενίσχυση της άμυνας της Ευρώπης ενάντια στις μολυσματικές νόσους. Το ECDC εντοπίζει, αξιολογεί και ενημερώνει σχετικά με τις υφιστάμενες και αναδυόμενες απειλές για την ανθρώπινη υγεία από τις μολυσματικές νόσους και υποστηρίζει τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις προσπάθειές τους για ετοιμότητα και αντίδραση. Το Κέντρο παρέχει επιστημονικές συμβουλές στα κράτη μέλη της ΕΕ/ΕΟΧ και αποτελεί αξιόπιστη πηγή πληροφοριών και πόρων στον τομέα του.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2015, το ECDC διέθετε 260 μόνιμους υπαλλήλους οι οποίοι απασχολούνταν στην επιτήρηση νόσων, στον εντοπισμό επιδημικών εξάρσεων, στην παροχή επιστημονικών συμβουλών, στην τεχνολογία των πληροφοριών, στην επικοινωνία και στη διοίκηση. Το 2015, το ECDC είχε προϋπολογισμό ύψους 58,4 εκατ. ευρώ.

Ένα από τα βασικά πλεονεκτήματα του ECDC είναι η ικανότητα ταχείας αντίδρασης στη μεταβαλλόμενη επιδημιολογία των μολυσματικών νόσων. Το ECDC λειτουργεί και διατηρεί τρία συστήματα, καθένα από τα οποία είναι κείρας σημασίας για έναν συγκεκριμένο τομέα του ελέγχου νόσων: το EWRS

(προειδοποιήσεις ανίχνευσης απειλών), το EPIS (επιδημιολογικές πληροφορίες), και το TESSy (επιτήρηση νόσων).

Το σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης και αντίδρασης για τις απειλές της δημόσιας υγείας (EWRS) παρέχει τη δυνατότητα στα κράτη μέλη και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να αποστέλλουν προειδοποιήσεις σχετικά με συμβάντα που αφορούν την υγεία και τα οποία χρήζουν συντονισμένης αντίδρασης σε ενωσιακό επίπεδο. Το σύστημα χρησιμοποιήθηκε με επιτυχία για σειρά επιδημικών εξάρσεων, για παράδειγμα του SARS, της πανδημικής γρίπης Α(H1N1) και, πιο πρόσφατα, του Έμπολα.

Το σύστημα πληροφοριών και ενημέρωσης σχετικά με στοιχεία επιδημιών (EPIS) αποτελεί μια ασφαλή διαδικτυακή πλατφόρμα επικοινωνίας που επιτρέπει στο ECDC να ανταλλάσσει πληροφορίες με τους διεθνείς εταίρους του με σκοπό τον εντοπισμό προειδοποιητικών ενδείξεων που προηγούνται των εξάρσεων νόσων.

Το ευρωπαϊκό σύστημα επιτήρησης (TESSy) είναι ένα εξαιρετικά ευέλικτο σύστημα βάσεων δεδομένων για τη συλλογή στοιχείων σχετικά με τις νόσους. Και οι 31 χώρες της ΕΕ/ΕΟΧ μπορούν να τροφοδοτούν το σύστημα με δεδομένα σχετικά με μολυσματικές νόσους.

Μέσα ατομικής προστασίας: Οι υπότροφοι του EPIET μαθαίνουν τι σημαίνει να είσαι εργαζόμενος του τομέα υγείας σε περιοχή που πλήττεται από την επιδημία του ιού Έμπολα

Διδασκαλία και κατάρτιση

Το ECDC έχει σαφή εντολή παροχής κατάρτισης. Κάθε χρόνο, το Κέντρο πραγματοποιεί εντυπωσιακό αριθμό δραστηριοτήτων κατάρτισης. Το πρόγραμμα κατάρτισης EPIET του Κέντρου είναι το μοναδικό πρόγραμμα πανευρωπαϊκής κλίμακας για την επιδημιολογία πεδίου. Το πρόγραμμα βασίζεται στην παραδοχή ότι για τη διατήρηση και βελτίωση του επιπέδου δημόσιας υγείας στην Ευρώπη απαιτείται ένα κοινό σύνολο επιδημιολογικών προτύπων. Οι υπότροφοι του EPIET οι οποίοι, στο πλαίσιο της εκπαίδευσής τους απασχολούνται για σημαντικό χρονικό διάστημα σε δομές δημόσιας υγείας εκτός των χωρών καταγωγής τους, αποτελούν τα πλέον κατάλληλα πρόσωπα για να μεταφέρουν τη μοναδική τους εμπειρία στα ιδρύματα της χώρας τους.

Το EURHEM λειτουργεί συμπληρωματικά ως προς το EPIET και παρέχει σε μικροβιολογικά εργαστήρια σε όλη την ΕΕ και τη Νορβηγία πρακτική εκπαίδευση στις τεχνικές δοκιμών.

Ανάπτυξη ικανοτήτων

Το ECDC, σε συνεργασία με εμπειρογνώμονες από όλες τις χώρες της ΕΕ, αναπτύσσει τυποποιημένες μεθόδους, εκπαιδευτικό υλικό και μαθήματα «εκπαίδευσης των εκπαιδευτών» για χρήση στα κράτη μέλη. Οι υπότροφοι και οι απόφοιτοι των προγραμμάτων κατάρτισης του ECDC όχι μόνο βελτιώνουν τις τεχνικές τους γνώσεις αλλά αποκτούν πραγματική ευρωπαϊκή προοπτική σχετικά με την επιδημιολογία, η οποία τους βοηθά,

για παράδειγμα, να διενεργούν διασυνοριακές έρευνες για ασθένειες και να εφαρμόζουν νέα ευρωπαϊκά πρότυπα, όπως αυτά που αφορούν τους οριμούς κρουσμάτων για ασθένειες υποχρεωτικής δήλωσης.

Ετοιμότητα

Το ECDC υποστηρίζει τα κράτη μέλη σε ό,τι αφορά την ανάπτυξη σχεδίων ετοιμότητας για την ελαχιστοποίηση του αντικτύπου των επειγουσών καταστάσεων, όπως σε περίπτωση εκδήλωσης πανδημίας γρίπης ή εισαγωγής περιστατικών εξαιρετικά λοιμώδους ιογενούς αιμορραγικού πυρετού. Οι δράσεις για την αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης ελέγχονται τακτικά μέσω ασκήσεων προσομοίωσης. Επίσης, διατίθενται πρόσθετες ενόπτες κατάρτισης οι οποίες παρέχουν στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να πραγματοποιούν τις δικές τους ασκήσεις προσομοίωσης.

Επιστημονικές συμβουλές

Το ECDC συγκαλεί τακτικά συνεδριάσεις εμπειρογνομένων με σκοπό να παράσχουν στην ΕΕ επιστημονικές συμβουλές σχετικά με τις λοιμώδεις νόσους. Ανάλογα με το επίπεδο των αποδεικτικών στοιχείων και τη μέθοδο, οι εν λόγω συμβουλές παρέχονται συνήθως μέσω εγγράφου *καθοδήγησης, συστηματικής επισκόπησης ή πραγματογνωμοσύνης*. Η συγκεκριμένη κατηγοριοποίηση εισήχθη τον Μάρτιο του 2015 και όλες οι δημοσιεύσεις που αφορούν επιστημονικές συμβουλές φέρουν τον αντίστοιχο τίτλο της κατηγορίας.

2015

Το υπό εξέταση έτος:
Προγράμματα για τις ασθένειες
και δραστηριότητες
προγραμμάτων

Οι Streptomyces είναι το μεγαλύτερο γένος παραγωγής αντιβιοτικών ουσιών και παράγουν αντιβακτηριακά, αντιμυκητιασικά και ανοσοκατασταλτικά

Αντιμικροβιακή αντοχή και λοιμώξεις που συνδέονται με την παροχή υγειονομικής περίθαλψης

Παρά τις πρόσφατες επιτυχίες, η ευαισθητοποίηση σχετικά με την συνετή χρήση των αντιβιοτικών είναι περιορισμένη σε πολλά κράτη μέλη, ιδίως σε ό,τι αφορά την πρόληψη των λοιμώξεων και τα μέτρα ελέγχου. Μέχρι πρόσφατα, τα κράτη μέλη δεν κοινοποιούσαν τις βέλτιστες πρακτικές για την πρόληψη και τον έλεγχο της αντιμικροβιακής αντοχής και των λοιμώξεων που συνδέονται με την παροχή υγειονομικής περίθαλψης. Το ECDC και οι εταίροι του συνεργάζονται με σκοπό να αλλάξουν αυτή την κατάσταση.

Σε συνεργασία με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Φαρμάκων και την Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων, το ECDC δημοσίευσε την πρώτη κοινή έκθεση σχετικά με την ολοκληρωμένη ανάλυση της κατανάλωσης αντιμικροβιακών ουσιών και της εμφάνισης αντιμικροβιακής αντοχής σε βακτηρίδια που βρίσκονται στον άνθρωπο και σε ζώα τα οποία χρησιμοποιούνται για την παραγωγή τροφίμων. Το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται η έκθεση βασίζεται στην προσέγγιση της αντιμικροβιακής αντίστασης «Μία υγεία» και αποτελεί αναγνώριση του γεγονότος ότι η ανθρώπινη υγεία είναι κατά τρόπο περίπλοκο συνδεδεμένη με την υγεία των ζώων και το περιβάλλον.

Το ECDC δημοσίευσε τη δεύτερη αξιολόγησή του σχετικά με την εξάπλωση εντεροβακτηριδίων στην Ευρώπη τα οποία

παράγουν καρβαπενεμάσες, στην οποία έκθεση τεκμηριώνεται ότι το 34% του συνόλου των χωρών της ΕΕ/ΕΟΧ ανέφεραν είτε διαπεριφερειακή εξάπλωση είτε την ύπαρξη ενδημικής κατάστασης. Πριν από δύο χρόνια, το 2013, το ποσοστό αυτό ήταν μόνο 15% (έξι χώρες).

Τον Νοέμβριο, το ECDC εξέδωσε την ετήσια επικαιροποίηση των δεδομένων για την ΕΕ σχετικά με την αντιμικροβιακή αντοχή και την κατανάλωση αντιβιοτικών. Στην επικαιροποίηση περιλαμβάνονταν όλα τα διαθέσιμα δεδομένα από τις σχετικές βάσεις δεδομένων EARS-Net* και ESAC-Net**.

Στο πλαίσιο της πρώτης Παγκόσμιας Εβδομάδας Ενημέρωσης για τα Αντιβιοτικά της ΠΟΥ, πάνω από 40 χώρες της Ευρώπης συμμετείχαν στις 18 Νοεμβρίου στην Ευρωπαϊκή Ημέρα για τα Αντιβιοτικά. Κατά τη διάρκειά της πραγματοποιήθηκαν εκδηλώσεις και εκστρατείες σε εθνικό επίπεδο για τη συνετή χρήση των αντιβιοτικών, συμπεριλαμβανομένης μιας συζήτησης στο Twitter στις 18 Νοεμβρίου, στην οποία συμμετείχαν η Ευρώπη, οι ΗΠΑ, ο Καναδάς, η Αυστραλία και η Νέα Ζηλανδία μέσω του hashtag #AntibioticResistance.

* Ευρωπαϊκό δίκτυο για την επιτήρηση της μικροβιακής αντοχής

** Ευρωπαϊκό δίκτυο για την επιτήρηση της κατανάλωσης αντιμικροβιακών ουσιών

Αυτή η παγίδα κουνουπιών, που λειτουργεί με αέριο προπανίου, εκπέμπει θύσανο CO₂, θερμότητα και υγρασία για να προσελκύει και να παγιδεύει τα κουνούπια

Αναδυόμενες νόσοι και νόσοι που μεταδίδονται από φορείς

Με πάνω από 28 000 μολυσμένους ανθρώπους και πάνω από 11 000 θανάτους, η πανδημία του Έμπολα στη Δυτική Αφρική αποτέλεσε το βασικό αντικείμενο του προγράμματος "Αναδυόμενες νόσοι και νόσοι που μεταδίδονται από φορείς" (EVD).

Εντούτοις, το 2015 σημειώθηκαν αρκετές ακόμη σημαντικές εξάρσεις νόσων EVD και επιδημίες όπως ο ιός Ζίκα, ο φθειρογενής υπόστροφος πυρετός, ο ιός Βοτσα, ο ιός τσικουγκούνια, ο πυρετός Q και η σχιστοσωμίαση.

Παράλληλα με το έργο σχετικά με τις εξάρσεις νόσων, στο πλαίσιο του προγράμματος EVD εκδόθηκαν επικαιροποιημένοι χάρτες για φορείς νόσων όπως τα κουνούπια, οι κρότνες και οι ιοί τριήμερου πυρετού, ενώ συνεχίστηκε και η δημοσίευση δεδομένων σε πραγματικό χρόνο για κρούσματα πυρετού του Δυτικού Νείλου στην Ευρώπη.

Η επιδημία του Έμπολα που εμφανίστηκε στη Δυτική Αφρική τον Μάρτιο του 2014 ήταν το πρώτο συμβάν έκτακτης ανάγκης που αντιμετωπίστηκε από το ECDC και τους εταίρους του βάσει της απόφασης 1082/2013*. Τον Νοέμβριο του 2014, και ενώ η Γουινέα συνέχιζε να βιώνει σημαντικό αριθμό τοπικών εξάρσεων του ιού Έμπολα, τα κέντρα ελέγχου ασθενειών των ΗΠΑ και η ΠΟΥ ζήτησαν από το ECDC να υποστηρίξει τις δραστηριότητες ελέγχου

και επιτήρησης στη Γουινέα μέσω της αποστολής γαλλόφωνων εμπειρογνομόνων. Μόλις τέσσερις εβδομάδες αργότερα, το ECDC έστειλε τους πρώτους εμπειρογνώμονες στη Γουινέα. Οι αποστολές εμπειρογνομόνων του ECDC συντονίστηκαν στο σύνολό τους μέσω του Παγκοσμίου Δικτύου της ΠΟΥ για την αντιμετώπιση επιδημιών σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Μέχρι την επίσημη ολοκλήρωση της αποστολής τον Οκτώβριο του 2015, το ECDC είχε αποστείλει 89 εμπειρογνώμονες στη Δυτική Αφρική.

Στη Γουινέα: Ο επιδημιολόγος του ECDC Tarik Derrough (όρθιος) επί το έργο στο Guéckédou, Γουινέα

* Απόφαση αριθ. 1082/2013/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 22ας Οκτωβρίου 2013 σχετικά με σοβαρές διασυνοριακές απειλές κατά της υγείας

Η λήψη μέτρων εμβολιασμού και άλλων μέτρων στο πλαίσιο της διαχείρισης πτηνοτροφείων οδήγησε σε μείωση των μολύνσεων από *Salmonella enterica serovar Enteritidis* στο Ηνωμένο Βασίλειο. Παρά την εν λόγω μείωση, στο Ηνωμένο Βασίλειο σημειώθηκαν αρκετές εξάρσεις του *S. Enteritidis* βακτηριοφαγικού τύπου 14b (PT14b), οι οποίες αποδόθηκαν σε αυγά όρνιθας με προέλευση εκτός του Ηνωμένου Βασιλείου.

Ασθένειες που μεταδίδονται μέσω των τροφίμων και του νερού και νόσος των λεγεωνάριων

Νέες τεχνολογίες όπως η αυτοματοποιημένη μέθοδος προσδιορισμού της μοριακής δομής και ο προσδιορισμός της πλήρους αλληλουχίας του γονιδιώματος των παθογόνων αναμένεται να επιτρέψουν την ακριβή και λιγότερο δαπανηρή επιτήρηση των ασθενειών. Το ECDC υποστηρίζει την ανάπτυξη των εν λόγω τεχνολογιών και είναι αρωγός όλων των κρατών μελών που επιθυμούν να εφαρμόσουν την τεχνική του προσδιορισμού της πλήρους αλληλουχίας του γονιδιώματος, τόσο για λόγους επιτήρησης ρουτίνας όσο και για λόγους έρευνας των εξάρσεων ασθενειών που μεταδίδονται μέσω των τροφίμων και του νερού.

Ο αυτοματοποιημένος πλήρης προσδιορισμός του γονιδιώματος θα καταστεί τελικώς -για σκοπούς δημόσιας υγείας- η συνήθης μέθοδος προσδιορισμού των παθογόνων που μεταδίδονται μέσω των τροφίμων και του νερού. Τα ιδρύματα που υιοθετούν τη νέα αυτή τεχνολογία μπορούν να προσβλέπουν σε σημαντική εξοικονόμηση χρόνου και χρημάτων.

Το ECDC, η EFSA και τα ευρωπαϊκά εργαστήρια αναφοράς ανέπτυξαν την τεχνική και επιχειρησιακή υποδομή στις εγκαταστάσεις του ECDC για τη δημιουργία μιας βάσης δεδομένων προσδιορισμού της μοριακής δομής -στο

πλαίσιο της προσέγγισης «Μία υγεία»- η οποία καλύπτει τρία σημαντικά παθογόνα (*λίστέρια*, *σαλμονέλα* και VTEC) και απομονωθέντα στελέχη από τρόφιμα και ζωοτροφές, ανθρώπους και ζώα. Στο πλαίσιο της επιτήρησης σε επίπεδο ΕΕ γίνεται όλο και περισσότερο χρήση μοριακών δεδομένων διότι πρόκειται για αποτελεσματικό τρόπο εντοπισμού σημάτων τα οποία, διαφορετικά, δεν θα εντοπιζόταν.

Τον Οκτώβριο του 2015, η ομάδα εμπειρογνομόνων FWD-NEXT δημοσίευσε πραγματογνωμοσύνη σχετικά με την εισαγωγή μεθόδων προσδιορισμού επόμενης γενιάς για ασθένειες που μεταδίδονται μέσω των τροφίμων και του νερού στην ΕΕ. Το έγγραφο καλύπτει το σύνολο της διαδικασίας προσδιορισμού, από την προμήθεια δειγμάτων και τον προσδιορισμό της αλληλουχίας μέχρι την ανάλυση και κοινή χρήση των δεδομένων.

Το 2015, το ECDC συνέχισε το πρόγραμμα εξωτερικής αξιολόγησης της ποιότητας με σκοπό την αναβάθμιση των προτύπων στον τομέα της μικροβιολογίας της δημόσιας υγείας και τη διασφάλιση επαρκούς ικανότητας διενέργειας μικροβιολογικών ελέγχων σε όλα τα κράτη μέλη.

Ηπατίτιδα Β: «Ο ιός ελλοχεύει εκεί που δεν το περιμένεις». Αφίσα της εκστρατείας για τη δημόσια υγεία σε σταθμό τρένων, Ντίσελντορφ, Γερμανία

HIV, σεξουαλικά μεταδιδόμενες λοιμώξεις και ιογενής ηπατίτιδα

Σε πολλά κράτη μέλη οι υπηρεσίες πρόληψης και περίθαλψης για τον HIV, τις σεξουαλικά μεταδιδόμενες λοιμώξεις και την ιογενή ηπατίτιδα είναι κατακερματισμένες, γεγονός που υπονομεύει την προβολή, την οικονομική τους βιωσιμότητα και, εν τέλει, την αποτελεσματική πρόληψη και τον έλεγχο. Το ECDC στήριξε τα κράτη μέλη στις προσπάθειές τους να περιορίσουν τον εν λόγω κατακερματισμό, παρέχοντας βέλτιστες πρακτικές βάσει αποδεικτικών στοιχείων.

Το ECDC συνέχισε να παρακολουθεί την εφαρμογή της Δίγωσης του Δουβλίνου για την καταπολέμηση του HIV/AIDS στην Ευρώπη και την κεντρική Ασία και δημοσίευσε συνολική έκθεση παρακολούθησης, συνοδευόμενη από έξι συνοπτικά έγγραφα τεκμηρίωσης και έξι τεχνικές θεματικές εκθέσεις.

Στη διάρκεια της Ευρωπαϊκής Εβδομάδας Εξέτασης για τον HIV/Ηπατίτιδα τον Νοέμβριο, το ECDC έθεσε σε λειτουργία το *Test Finder*, ένα επιγραμμικό εργαλείο αναζήτησης της πλησιέστερης μονάδας εξέτασης για HIV μέσω της απλής καταχώρισης ταχυδρομικού κώδικα ή ονόματος πόλης. Το ECDC δημιούργησε επίσης ένα εργαλείο μοντελοποίησης για τον HIV με σκοπό να βοηθήσει τα κράτη μέλη να εκτιμούν τη συχνότητα εμφάνισης και τον επιπολασμό του HIV στον πληθυσμό τους. Το εργαλείο χρησιμοποιεί δεδομένα επιτήρησης για

την εκτίμηση του αριθμού των ατόμων με HIV, του ετήσιου αριθμού νέων λοιμώξεων, του μέσου χρόνου μεταξύ λοίμωξης και διάγνωσης, και του αριθμού των ατόμων που χρήζουν θεραπείας.

Καθόλη τη διάρκεια του έτους το ECDC συνέχισε να συντονίζει την επιτήρηση των λοιμώξεων HIV σε επίπεδο ΕΕ. Η ετήσια έκθεση *επιτήρησης του HIV/AIDS στην Ευρώπη*, η οποία εκπονήθηκε από κοινού με το περιφερειακό γραφείο της ΠΟΥ για την Ευρώπη, δημοσιεύτηκε στο πλαίσιο της Παγκόσμιας Ημέρας AIDS την 1η Δεκεμβρίου.

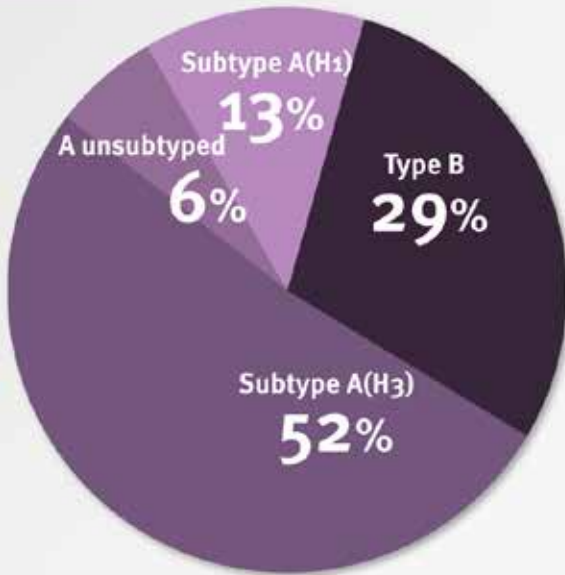
Τον Ιούλιο, το ECDC δημοσίευσε έκθεση επιτήρησης σχετικά με τις πρόσφατες τάσεις αντιμικροβιακής αντίστασης του γονόκοκκου.

Ολοκληρώθηκε και δημοσιεύτηκε η εργασία του ECDC σχετικά με την αξιολόγηση του αντικτύπου του εγγράφου καθοδήγησης για τα χλαμύδια: *Ποιοτική αξιολόγηση του αντικτύπου του εγγράφου καθοδήγησης του ECDC του 2009 «Έλεγχος των χλαμυδίων στην Ευρώπη»*.

Το 2015 εκπονήθηκε έγγραφο καθοδήγησης σχετικά με τον μεταγεννητικό έλεγχο διαφόρων σεξουαλικά μεταδιδόμενων λοιμώξεων, ηπατίτιδας και HIV, η οποία δημοσιεύτηκε την άνοιξη του 2016.

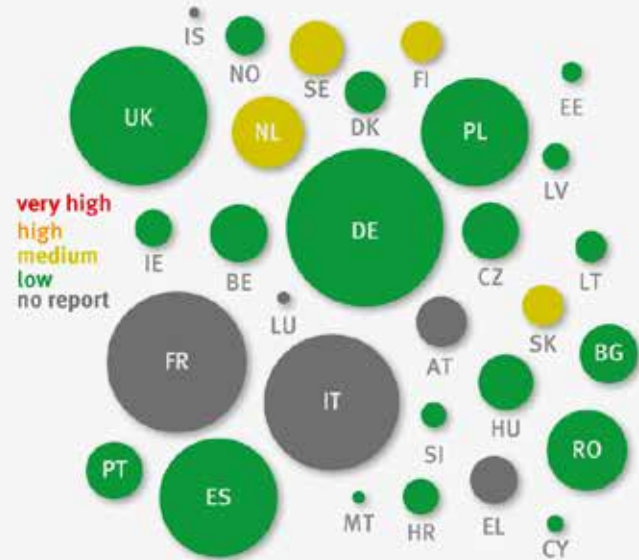
Influenza viruses circulating in 2014–2015

Only sentinel specimens are included

Influenza intensity in week 16

based on sentinel reports of influenza-like illness and/or acute respiratory infections

Bubble size is indicative of country population

Influenza trend

based on the percentage of sentinel specimens found positive, by week

Έλεγχος δειγμάτων για στελέχη της γρίπης των πτηνών

Γρίπη και άλλοι ιοί του αναπνευστικού

Κάθε χρόνο, η εποχική γρίπη προκαλεί σημαντικό αριθμό περιστατικών νοσηρότητας και θανάτων. Οι επιπτώσεις της εποχικής γρίπης επιδεινώνονται από τη ζωονοσογόνο γρίπη και άλλους αναδυόμενους ιούς του αναπνευστικού, οι οποίοι αποτελούν πρόσθετη απειλή για τη δημόσια υγεία.

Για την καθοδήγηση των ευρωπαϊκών προγραμμάτων εμβολιασμού κατά της εποχικής γρίπης απαιτείται εντατική ιολογική και επιδημιολογική επιτήρηση. Το 2009, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης εξέδωσε σύσταση στην οποία καθορίζεται ως στόχος ο εμβολιασμός του 75% των ηλικιωμένων και άλλων ομάδων κινδύνου.

Το ECDC υποστηρίζει τα κράτη μέλη στις προσπάθειές τους επίτευξης υψηλού επιπέδου ετοιμότητας (πανδημίας), εντείνοντας, για παράδειγμα, την επιτήρηση της γρίπης ή υποστηρίζοντας τη λήψη μέτρων σύμφωνα με την απόφαση 1082/2013/ΕΕ σχετικά με σοβαρές διασυνοριακές απειλές κατά της υγείας.

Το ECDC συνέχισε το πρόγραμμα επιτήρησης της γρίπης που εκπορεύει από κοινού με το περιφερειακό γραφείο της ΠΟΥ για την Ευρώπη. Επίσης, σε συνεργασία με την ΠΟΥ, οι εμπειρογνώμονες του ECDC

για τη γρίπη συνεισέφεραν στο εβδομαδιαίο ενημερωτικό δελτίο για την εποχική γρίπη στην Ευρώπη, *Flu News Europe*.

Οι ζωονοσογόνοι ιοί της γρίπης και άλλοι αναδυόμενοι ιοί του αναπνευστικού παρακολουθούνταν σε πραγματικό χρόνο μέσω της λειτουργίας του συστήματος συλλογής πληροφοριών για τις επιδημίες του ECDC. Το ECDC διενεργεί τακτικά αξιολογήσεις του κινδύνου που ενέχουν οι εν λόγω ιοί, ιδίως όταν αναφέρονται ασυνήθη ή μη αναμενόμενα κρούσματα λοιμώξεων ανθρώπων, και δημοσίευσε τα αποτελέσματα: 14 από τις 42 ταχείες αξιολογήσεις κινδύνου (33%) που δημοσίευσε το ECDC το 2015 αφορούσαν τον ιό της γρίπης και άλλους ιούς του αναπνευστικού.

Το ECDC υποστήριξε αρκετές μελέτες σχετικά με την αποτελεσματικότητα των εμβολίων για την εποχική γρίπη στην Ευρώπη. Τα στοιχεία για την περιορισμένη αποτελεσματικότητα των εμβολίων που χρησιμοποιήθηκαν κατά την περίοδο εκδήλωσης της εποχικής γρίπης 2014–15 αποτέλεσαν σημαντική ένδειξη για τις αρχές υγείας των κρατών μελών, παρέχοντάς τους τη δυνατότητα να εξετάσουν περαιτέρω επιλογές, όπως αντιικά φάρμακα για ομάδες πληθυσμού που διατρέχουν υψηλό κίνδυνο λοίμωξης.

Αριστερά: Ενημέρωση σχετικά με τα στοιχεία κρουσμάτων γρίπης. Καθόλη τη διάρκεια της περιόδου της εποχικής γρίπης, το ECDC δημοσίευε εβδομαδιαία γραφήματα στα οποία συνοψιζόταν το σύνολο των δεδομένων σχετικά με τη γρίπη.

Φιαλίδιο φυματίνης. Μία δόση δύο μονάδων φυματίνης σε διάλυμα 0,1 ml εγχύεται κάτω από το άνω στρώμα του δέρματος και το αποτέλεσμα καταγράφεται μετά από 48 έως 72 ώρες. Η εν λόγω ενδοδερμική ένεση αποκαλείται τεχνική Mantoux.

Φυματίωση

Στο πλαίσιο της Παγκόσμιας Ημέρας κατά της Φυματίωσης, το ECDC και το περιφερειακό γραφείο της ΠΟΥ για την Ευρώπη εξέδωσαν επικαιροποιημένη έκδοση της συνολικής τους έκθεσης για τη φυματίωση με τίτλο *Επιτήρηση και παρακολούθηση της φυματίωσης στην Ευρώπη το 2016*.

Στο πλαίσιο της Παγκόσμιας Ημέρας κατά της Φυματίωσης το 2015, το ECDC επικεντρώθηκε κυρίως στη μετάδοση τριών βασιικών μνυμάτων:

- Με βάση τον υφιστάμενο ρυθμό ετήσιας μείωσης των κρουσμάτων φυματίωσης της τάξης του 6%, η φυματίωση δεν θα εξαλειφθεί από την ΕΕ/ΕΟΧ πριν από τον επόμενο αιώνα. Για παράδειγμα, για να επιτευχθεί η εξάλειψή της έως το 2050, η Ευρώπη θα πρέπει να μειώνει τον αριθμό των κρουσμάτων με τουλάχιστον διπλάσιο ρυθμό.
- Η Ευρώπη χρειάζεται προσαρμοσμένες παρεμβάσεις. Στις περισσότερες χώρες με χαμηλή συχνότητα εμφάνισης, τα ποσοστά φυματίωσης είναι σταθερά ή μειώνονται με πολύ αργό ρυθμό, η δε πλειονότητα των ασθενών είναι αλλοδαποί. Οι χώρες με υψηλή συχνότητα εμφάνισης φυματίωσης αντιμετωπίζουν υψηλότερα ποσοστά εκ νέου μολύνσεων και

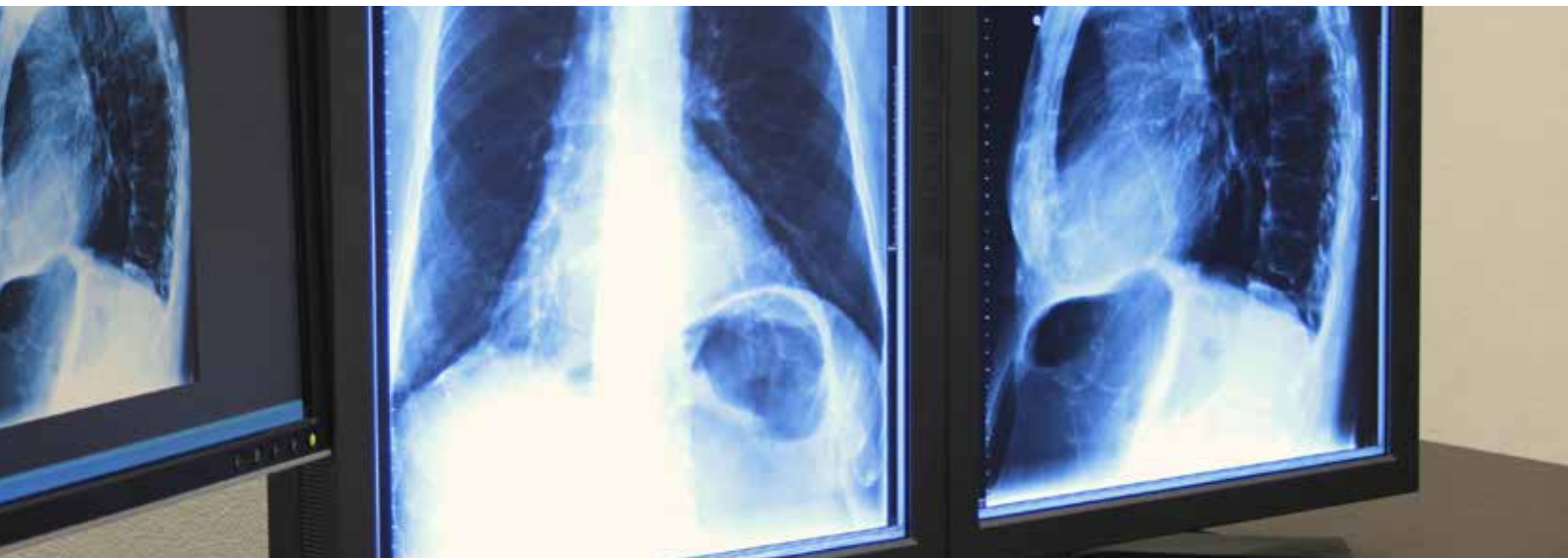
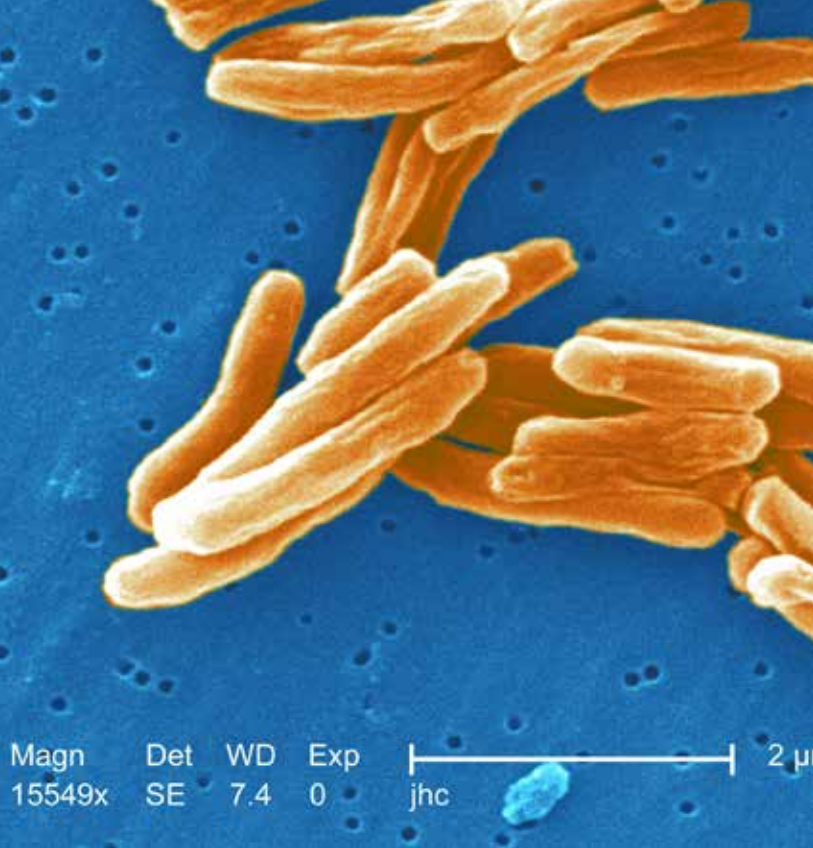
υποτροπών και αναφέρουν πολύ περισσότερα κρούσματα πολυανθεκτικής φυματίωσης.

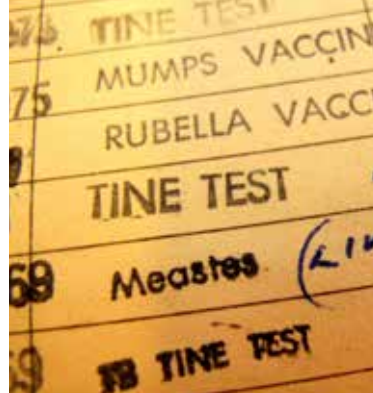
- Ο στόχος της εξάλειψης της φυματίωσης μπορεί να επιτευχθεί μόνο μέσω της αποτελεσματικότερης χρήσης των υφιστάμενων εργαλείων και των παρεμβάσεων και της συμπλήρωσής τους με νέες και πιο αποτελεσματικές μεθόδους.

Τον Μάρτιο, το ECDC υποστήριξε την *πρώτη υπουργική διάσκεψη της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης για τη φυματίωση και την πολυανθεκτικότητα*, την οποία διοργάνωσε η Λεττονική Προεδρία της ΕΕ.

Σε συνοπτικό έγγραφο τεκμηρίωσης που απευθυνόταν σε υπεύθυνους χάραξης πολιτικής, το ECDC περιγράφει συνοπτικά τις διαθέσιμες επιλογές για τη δραστική εξάλειψη της φυματίωσης. Εκπονήθηκαν αρκετές επιστημονικές εκθέσεις επιστημονικής καθοδήγησης για τη φυματίωση και ξεκίνησαν εργασίες για την υποστήριξη πέντε χωρών υψηλής προτεραιότητας της ΠΟΥ.

Άνω αριστερά: Θετικά κατά Gram βακτήρια Mycobacterium tuberculosis. Κέντρο επάνω: Αντιφυματικά φάρμακα, νοσοκομείο φυματίωσης παιδιών, Ρουμανία. Άνω δεξιά: Δοχεία για εξέταση πτυέλων: Διεθνής Ομοσπονδία Συλλόγων Ερευνητών Σtauρού και Ερυθράς Ημισελήνου. Κέντρο δεξιά: Φαρμακείο σε νοσοκομείο φυματίωσης παιδιών, Ρουμανία. Κάτω: Αίθουσα ακτινογραφιών

Άνω αριστερά: «Μπορεί να πονέσει λίγο». Κέντρο επάνω: Κάρτα εμβολιασμών Άνω δεξιά: Εμβολιασμός κατά της γρίπης στο ECDC Κέντρο δεξιά: Εκστρατεία εμβολιασμού από την οργάνωση εργοδοτών του NHS, Ηνωμένο Βασίλειο Κάτω: Βρέφος στο ιατρείο

Ασθένειες που προλαμβάνονται με εμβολιασμό

Η εφαρμογή αποτελεσματικών εθνικών προγραμμάτων εμβολιασμού σε όλη την Ευρώπη αποτέλεσε μία από τις σημαντικότερες επιτυχίες στον τομέα της δημόσιας υγείας τις τελευταίες δεκαετίες. Οι λοιμώδεις νόσοι που σκότωναν χιλιάδες παιδιά κάθε χρόνο είναι πλέον πολύ σπάνιες.

Δεδομένου ότι τα προγράμματα εμβολιασμού δεν αποτελούν πανάκεια, το ECDC καλείται ολοένα και περισσότερο να ενεργεί προορατικά ως φορέας γνώσης και παροχής τεχνικής καθοδήγησης. Ορισμένες από τις εν λόγω προκλήσεις είναι η απειλή της πολυμυελίτιδας (εξαλείφθηκε στην Ευρώπη το 2002) η οποία επανεμφανίζεται στην Ευρώπη, σημαντικοί πληθυσμοί (συγκεντρωμένοι σε συγκεκριμένα σημεία ή διασκορπισμένοι) σε όλη την ΕΕ δεν έχουν εμβολιαστεί ή έχουν εμβολιαστεί ελλιπώς, οι συνεχείς εξάρσεις ασθενειών όπως η ιλαρά και η ερυθρά, καθώς και η ύπαρξη στοιχείων που συνηγούνται ως προς το ότι η εξασθένιση της προστασίας των εμβολίων ή αλλαγές στα παθογόνα ενδέχεται να υπονομεύουν ορισμένα προγράμματα εμβολιασμού, για παράδειγμα το πρόγραμμα για τον κοκκύτη.

Οκτώ ασθένειες που προλαμβάνονται με εμβολιασμό προστέθηκαν στον νέο επιγραμμικό *άτλαντα παρακολούθησης λοιμωδών νόσων* (Surveillance Atlas of Infectious Diseases), ο οποίος καθιερώθηκε αμέσως ως χρήσιμο εργαλείο για τους εργαζόμενους στον τομέα της δημόσιας υγείας οι οποίοι χρειάζονται ταχεία πρόσβαση σε αξιόπιστα στοιχεία σχετικά με το ιστορικό των ασθενειών. Εκπονήθηκαν δύο εκθέσεις σχετικά με τη διστακτικότητα εμβολιασμού, πραγματοποιήθηκαν

πανευρωπαϊκή διάσκεψη για τη διερεύνηση της διστακτικότητας εμβολιασμού μεταξύ των εργαζομένων στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης και, κατόπιν αιτήματος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το ECDC παρακολούθησε την έλλειψη ορισμένων εμβολίων στην Ευρώπη.

Το *EU Vaccine Scheduler* συνεχίζει να είναι ένα από τα πλέον δημοφιλή εργαλεία της δικτυακής πύλης του ECDC, με περίπου 400 000 επισκέψεις το 2015.

Στην αγορά έχει διατεθεί σειρά νέων εμβολίων, τα οποία συχνά αποσκοπούν στο να βοηθήσουν τους ενήλικους να αποφεύγουν σοβαρές ασθένειες κατά τη μέση ηλικία και να αντιμετωπίζουν ευκαιριακές λοιμώξεις κατά την τρίτη ηλικία. Το 2015, το ECDC ξεκίνησε τη διερεύνηση του τομέα της ανοσοποίησης ενηλίκων, με στόχο την κατάρτιση προγραμμάτων εμβολιασμού που καλύπτουν όχι μόνο την παιδική ηλικία και την εφηβεία αλλά ολόκληρη τη διάρκεια της ζωής. Σε αυτό το πλαίσιο, είναι απαραίτητη η εκπόνηση μελετών από πολλές χώρες σχετικά με την αποτελεσματικότητα και την ασφάλεια των εμβολίων, καθώς και την κάλυψη σε εμβολιασμούς.

Το 2015, το ECDC βελτίωσε τα συστήματα επιτήρησης βάσει δειγμάτων για τον κοκκύτη και τη διεισδυτική πνευμονιοκοκκική νόσο. Η επιτήρηση και των δύο ασθενειών πραγματοποιείται μέσω νοσοκομειακών δικτύων στα οποία εργαστηριακοί εμπειρογνώμονες, επιδημιολόγοι και κλινικοί ιατροί εργάζονται από κοινού για τον όσο τον δυνατό πιο έγκαιρο εντοπισμό και διάγνωση των κρουσμάτων.

Οι εμβολιασμοί αποτελούν αδιαμφισβήτητη την υπ' αριθμόν ένα επιτυχία στον τομέα της δημόσιας υγείας.

Salmonellosis

Just the tip of the iceberg

Salmonella infections are among the most common food-borne infections affecting humans in the EU. However, the reported case numbers are much lower than the actual number of circulating infections. ECDC has developed a tool that estimates the frequency of exposure to *Salmonella*, which is much closer to the true incidence of *Salmonella* in the population than the reported number.

The number of yearly reported cases (white) is represented by the tip of the iceberg, while the estimated frequency of exposure to *Salmonella* (orange) is shown as the rest of the iceberg.

① Ireland 350 720 000	⑤ Austria 1 800 1 000 000	⑨ France 6 300 24 020 000
② Romania 400 7 480 000	⑥ Finland 2 800 370 000	⑩ Italy 6 520 12 780 000
③ Greece 480 2 280 000	⑦ Spain 3 400 28 460 000	⑪ Netherlands 6 590 2 400 000
④ Denmark 1 680 420 000	⑧ Sweden 4 000 510 000	⑫ United Kingdom 10 400 5 900 000
		⑬ Poland 16 000 20 980 000

Numbers are rounded to the nearest ten thousand. For some countries, cases were reported by year, and for others it is an average of two or more years depending on the years of serum collections. Original article: Melbak K, Simonsen J, Jørgensen C, Kroghfelt K, Falkenhorst G, Ethelberg S, et al. Seroprevalence of human infections with non-typhoid *Salmonella* compared with data from public health surveillance and food animals in 13 European countries. *Clin Infect Dis.* (2014) 59 (11): 1599-1606.

Επικοινωνία σε θέματα υγείας

Η επικοινωνία σε ό,τι αφορά τους κινδύνους και τις κρίσεις, βάσει ανεξάρτητης αξιολόγησης των κινδύνων για τη δημόσια υγεία, αποτελεί καίρια πτυχή του έργου του ECDC. Η ικανότητα ταχείας παροχής επιστημονικών και τεχνικών τεκμηριωμένων πληροφοριών σχετικά με απειλές για τη δημόσια υγεία μπορεί, σε πολλές περιπτώσεις, να συμβάλλει στην αποκλιμάκωση μιας κατάστασης κρίσης.

Το 2015, το ECDC δημοσίευσε συνολικά 170 εκθέσεις, συμπεριλαμβανομένων 42 ταχέων αξιολογήσεων κινδύνου και 83 εκθέσεων επιτήρησης. Ο αριθμός των συνδρομητών στο μηνιαίο ενημερωτικό μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου σχετικά με τις δημοσιεύσεις αυξήθηκε και ανέρχεται σε 2 312. Η *Weekly Influenza Surveillance Overview* (εβδομαδιαία επισκόπηση επιτήρησης της γρίπης) του ECDC συγχωνεύτηκε με το διαδικτυακό έγγραφο *Fu News Europe*, το οποίο συντάσσεται από κοινού με την ΠΟΥ.

Στο στρατηγικό πολυετές πρόγραμμα του ECDC για την περίοδο 2014–2020 τονίζεται η ανάγκη τα δεδομένα του Κέντρου να διατίθενται επιγραμμικά σε αλληλεπιδραστικά μορφώτυπα προστιθέμενης αξίας. Αυτός είναι ένας από τους λόγους για τους οποίους το ECDC δημοσιεύει στη δικτυακή του πύλη ολόένα και περισσότερα δεδομένα, γραφήματα, χάρτες και γραφήματα πληροφοριών τα οποία διατίθενται προς μεταφόρτωση και δεν καλύπτονται από δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας. Η εν λόγω προσέγγιση διευκολύνει τους εταίρους και τα ενδιαφερόμενα μέρη να χρησιμοποιούν το περιεχόμενο του ECDC στα δικά τους προϊόντα επικοινωνίας.

Το τμήμα *Data and Tools* (Δεδομένα και εργαλεία) της δικτυακής πύλης του ECDC διευρύνθηκε και χρησιμοποιεί πλέον ως σημείο εισόδου σε πληθώρα αλληλεπιδραστικών δεδομένων, χαρτών και γραφημάτων πληροφοριών. Μέσω του δικτυακού τόπου του ECDC διατίθενται επίσης εργαλεία όπως ο διαδραστικός *άτλας παρακολούθησης λοιμωδών νόσων* του ECDC.

Αριστερά: Γράφημα πληροφοριών του ECDC για τη σαλμονέλλωση. Το ECDC, μέσω των λογαριασμών του στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και του δικτυακού του τόπου, προβαίνει σε κοινή χρήση γραφημάτων πληροφοριών που δεν καλύπτονται από δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας.

Παρά το μειούμενο ενδιαφέρον για τον Έμπολα, ο αριθμός των επισκέψεων στη δικτυακή πύλη του ECDC παρέμεινε σταθερή. Συνολικά, το 2015 καταγράφηκαν 1 160 000 επισκέψεις στον δικτυακό τόπο, σε σύγκριση με 1 200 000 το 2014. Ο αριθμός των ατόμων που παρακολουθούν το ECDC στο Twitter αυξήθηκε από 9 000 σε 12 600. Ο αριθμός των ατόμων που παρακολουθούν τον λογαριασμό του ECDC στη διάρκεια εξάρσεων νόσων αυξήθηκε από 700 το 2014 σε περίπου 1 100 το 2015, τάση η οποία παρατηρήθηκε σε όλους τους λογαριασμούς του ECDC στο Twitter.

Καθ' όλο το έτος, το ECDC παρέχει υπηρεσίες Τύπου για δημοσιογράφους του τομέα υγείας. Σε στενή συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και την επιτροπή υγειονομικής ασφάλειας, το ECDC συμμετείχε στην πανευρωπαϊκή εκστρατεία ενημέρωσης σχετικά με την αντιμετώπιση του ιού Έμπολα, υποστηρίζοντας, για παράδειγμα, τη διάσκεψη *Διάγνωση από τον Έμπολα* που διοργάνωσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Οκτώβριο του 2015.

Τον Νοέμβριο, πάνω από 40 χώρες σε όλη την Ευρώπη συμμετείχαν στις δραστηριότητες στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ημέρας Αντιβιοτικών 2015, η οποία περιλάμβανε εκστρατείες για τη συνετή χρήση των αντιβιοτικών. Το ECDC συνέπραξε επίσης με την ΠΟΥ για την πρώτη Παγκόσμια Εβδομάδα Ενημέρωσης για τα Αντιβιοτικά και στις 18 Νοεμβρίου διοργάνωσε παγκόσμια συζήτηση στο Twitter.

Το ECDC συνέχισε να αναπτύσσει εργαλεία επικοινωνίας για θέματα υγείας και υποστήριξε τις προσπάθειες χωρών στον τομέα της επικοινωνίας. Για παράδειγμα, το 2015 η ομάδα επικοινωνίας του ECDC δημιούργησε υλικό και εργαλείοι εκστρατείας σχετικά με τις ασθένειες που προλαμβάνονται με εμβολιασμό.

Ο απόφοιτος του προγράμματος EURHEM του ECDC Zoltán Kís και η συνάδελφός του Anne Brüggemann (πανεπιστήμιο του Marburg, Ινστιτούτο Ιολογίας) εν ώρα εργασίας σε κινητό εργαστήριο της ευρωπαϊκής κοινοπραξίας κινητών εργαστηρίων, Güeckédou, Γουινέα

Κατάρτιση

Τα δυο σκέλη του προγράμματος υποτροφιών του ECDC, ήτοι τα EPIET και EURHEM, συνέχισαν να υλοποιούνται με επιτυχία. Το 2015 προσελήφθη νέα ομάδα 38 υποτρόφων. Στα τέλη του έτους, είχαν εγγραφεί συνολικά 77 υπότροφοι, συμπεριλαμβανομένου του πρώτου συμμετέχοντος από την Κροατία. Στο πλαίσιο του προγράμματος πραγματοποιήθηκαν 20 επιτόπιες εκπαιδευτικές επισκέψεις και οργανώθηκαν εννέα ενόπτες και μαθήματα κατάρτισης.

Οι ανταλλαγές εμπειρογνώμων ανώτερου επιπέδου συνεχίστηκαν το 2015, ενώ έχουν ήδη εγγραφεί για το 2016 άλλοι 12 εμπειρογνώμονες. Συνολικά 105 εμπειρογνώμονες μεσαίου και ανώτερου επιπέδου από κράτη μέλη της ΕΕ συμμετείχαν σε μαθήματα για τους πολυανθεκτικούς οργανισμούς, την ταχεία αξιολόγηση κινδύνου σε περίπλοκες καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, την επιδημιολογία, την επιτήρηση και την ανάλυση χρονολογικών σειρών. Το θερινό σχολείο του ECDC φιλοξένησε 30 συμμετέχοντες από 20 κράτη μέλη της ΕΕ/ΕΟΧ, 15 από χώρες του MediPIET και 18 εσωτερικούς εμπειρογνώμονες.

Το MediPIET, το περιφερειακό πρόγραμμα κατάρτισης στην επιδημιολογία πεδίου για την περιφέρεια της Μεσογείου, το οποίο αναπτύχθηκε από το ECDC το 2012/2013, συντονίζεται πλέον από ισπανική κοινοπραξία, υπό την επιστημονική

εποπεία του ECDC. Το ECDC προεδρεύει επίσης του επιστημονικού γνωμοδοτικού συμβουλίου του MediPIET. Το πρόγραμμα χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Το 2015, τέθηκε σε λειτουργία η Virtual Academy (εικονική ακαδημία) του ECDC, μια πλατφόρμα επιγραμμικής και συνδυαστικής μάθησης. Αναπτύχθηκε ένα πρώτο μάθημα σχετικά με τη σύνταξη περίληψης επιστημονικού άρθρου, το οποίο ολοκλήρωσαν δοκιμαστικά με επιτυχία 30 συμμετέχοντες.

Το ECDC δημοσίευσε έγγραφο εργασίας σχετικά με τις κύριες ικανότητες που απαιτείται να διαθέτουν οι εμπειρογνώμονες στον τομέα της ανοσοποίησης και των ασθενειών που προλαμβάνονται με εμβολιασμό και εκπόνησε στρατηγική κατάρτισης σχετικά με τη δημόσια υγεία, η οποία εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο τον Ιούνιο του 2015.

Οι υπότροφοι και οι απόφοιτοι των προγραμμάτων EPIET και EURHEM συνέχισαν να συμβάλλουν ενεργά στην υποστήριξη των διεθνών προσπαθειών αντιμετώπισης της επιδημίας του Έμπολα στη Δυτική Αφρική: Στο πεδίο απεστάλησαν συνολικά τρεις συντονιστές EPIET και 25 υπότροφοι EPIET/EURHEM.

Ο Διαδραστικός άτλας παρακολούθησης λοιμωδών νόσων του ECDC παρέχει πλέον δεδομένα για 25 μεταδοτικές ασθένειες

Επιτήρηση, ετοιμότητα και αντίδραση στις νόσους

Ο άτλας παρακολούθησης λοιμωδών νόσων, που διατίθεται στη δικτυακή πύλη του ECDC, είναι πλέον πλήρως λειτουργικός. Έως το τέλος του 2015, στον άτλαντα συμπεριλήφθηκαν 25 ασθένειες υποχρεωτικής δήλωσης. Ο άτλας παρουσιάζει τα ευρωπαϊκά δεδομένα επιτήρησης πανευρωπαϊκού επιπέδου σε διαδραστικό επιγραμμικό μορφότυπο.

Το ECDC ξεκίνησε την υλοποίηση έργου για τον ανασχεδιασμό του συστήματος επιτήρησης με σκοπό τη διευκόλυνση των χρηστών στη χρήση των εργαλείων επιτήρησης του ECDC. Βελτιώθηκε περαιτέρω η συγκρισιμότητα των δεδομένων.

Συμφωνήθηκαν νέοι ορισμοί των κρουσμάτων για τον δάγκειο πυρετό και τον ιό τσικουγκούνια, ενώ αναθεωρήθηκαν οι ορισμοί κρουσμάτων σύφιλης. Ξεκίνησαν συζητήσεις για τον ορισμό κρούσματος της νόσου του Lyme.

Το ECDC σημείωσε περαιτέρω πρόοδο σε ό,τι αφορά τη σταδιακή ένταξη του προσδιορισμού της μοριακής δομής στη διαδικασία επιτήρησης συγκεκριμένων ασθενειών.

Συλλογή πληροφοριών για τις επιδημίες και αντίδραση: Το ECDC δημοσίευσε συνολικά 42 ταχείες αξιολογήσεις κινδύνου. Επιπλέον, διατίθενται επιγραμμικά 20 επιδημιολογικές επικαιροποιήσεις.

Το ECDC υποστήριξε ενεργά την εφαρμογή του άρθρου 4 της απόφασης 1082/2013/ΕΕ σχετικά με σοβαρές διασυννοριακές απειλές κατά της υγείας. Το ECDC συνέβαλε ουσιαστικά στην ανάπτυξη μορφότυπου για ρυθμίσεις ετοιμότητας έναντι εξάρσεων επιδημιών στα κράτη μέλη. Το ECDC εργάστηκε επίσης για την εκπόνηση μεθόδων, τη διαμόρφωση δεικτών και τη δημιουργία εργαλείων για την αξιολόγηση της ετοιμότητας στα κράτη μέλη.

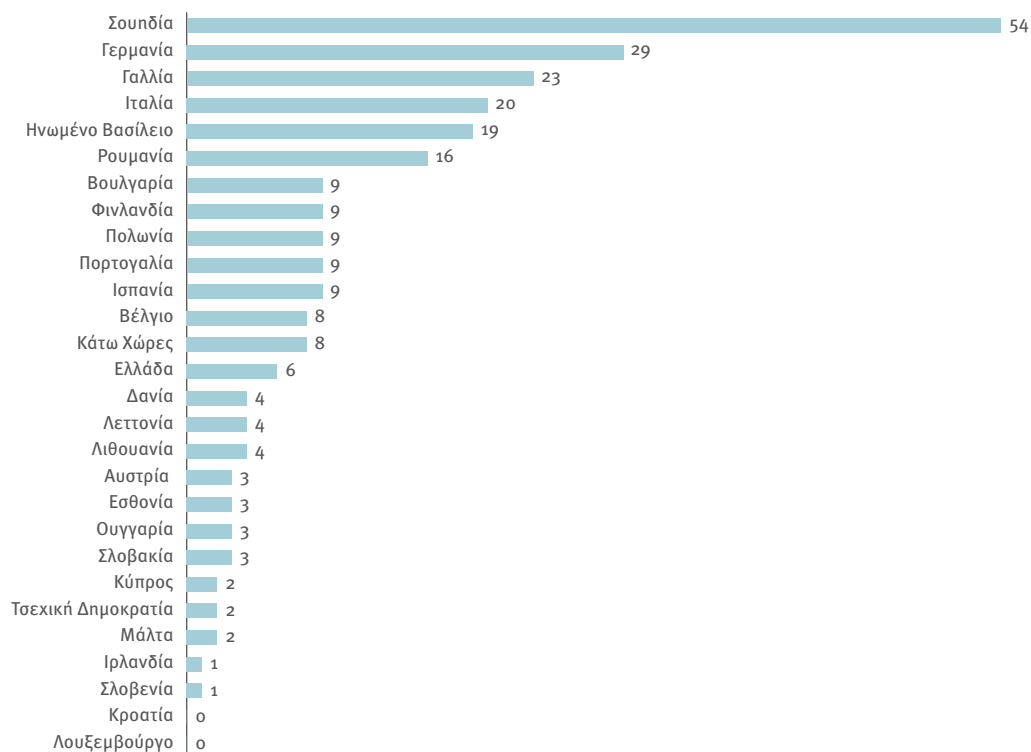
Το ECDC παρέσχε τεχνική υποστήριξη στο Βέλγιο, την Πορτογαλία και τη Ρουμανία σε μια προσπάθεια βελτίωσης της ετοιμότητας σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης του Έμπολα. Τα θέματα με τα οποία ασχολήθηκε η ομάδα του ECDC ήταν μεταξύ άλλων οι ορισμοί κρουσμάτων, η απομόνωση και θεραπεία ιδιαίτερα λοιμωδών ασθενών και η κοινοποίηση κινδύνων. Για τον έλεγχο της ετοιμότητας σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, το ECDC ανέπτυξε ενόπτες κατάρτισης με ασκήσεις προσομοίωσης και επικαιροποίησε το εγχειρίδιο των ασκήσεων προσομοίωσης.

Το ECDC διοργάνωσε συνάντηση των εθνικών σημείων επαφής για την ετοιμότητα και την αντίδραση και ανέπτυξε διάφορα τεχνικά προϊόντα, όπως μελέτες περιπτώσεων σχετικά με τον κορονοϊό αναπνευστικού συνδρόμου Μέσης Ανατολής και την πολυομυελίτιδα, ένα έργο για την κατάταξη των κινδύνων και μια μελέτη για τις επιπτώσεις της αυξανόμενης εισροής μεταναστών στη δημόσια υγεία.

Το ECDC με μια ματιά: αριθμοί και στοιχεία

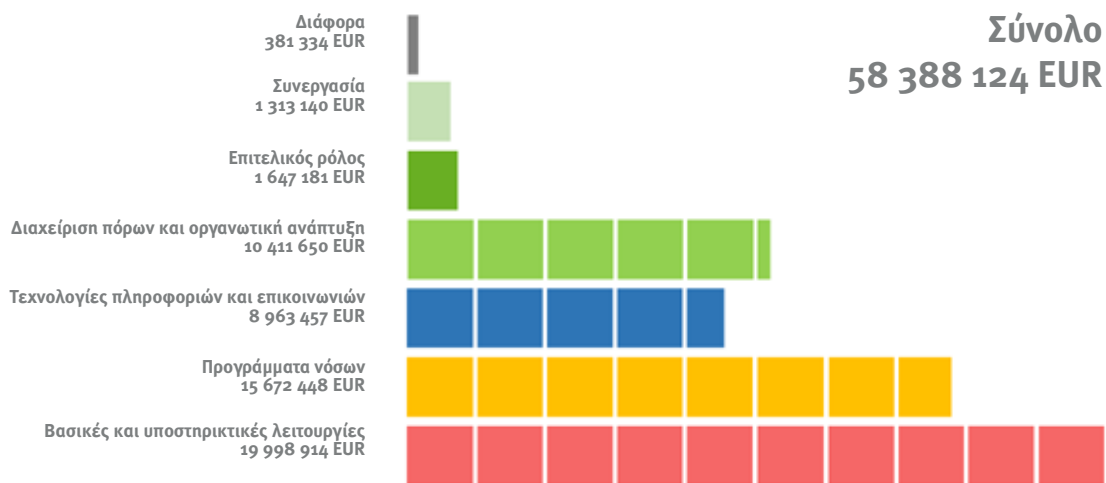
Στα τέλη του 2015, το ECDC διέθετε 260 υπαλλήλους πλήρους απασχόλησης. Όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ, με εξαίρεση το Λουξεμβούργο και την Κροατία, εκπροσωπούνται μεταξύ των υπαλλήλων του Κέντρου.

Αριθμητικά στοιχεία για το προσωπικό

Γεωγραφική ισορροπία στο μόνιμο προσωπικό του ECDC (συμβασιούχοι υπάλληλοι και έκτακτοι υπάλληλοι), 31 Δεκεμβρίου 2015

Προϋπολογισμός 2015

Σημείωση: Περιλαμβάνονται μόνον οι βασικές κατηγορίες του προϋπολογισμού

Η αναπληρώτρια διευθύντρια του ECDC Andrea Ammon απευθύνεται στο προσωπικό έξω από το κύριο κτίριο του ECDC, στο πλαίσιο του εορτασμού της επετείου των δέκα χρόνων λειτουργίας του Κέντρου

**Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και
Ελέγχου Νόσων (ECDC)**

Ταχυδρομική διεύθυνση:
Granits väg 8, SE-171 65 Solna, Sweden

Διεύθυνση έδρας:
Tomtebodavägen 11A, SE-171 65 Solna, Sweden

Τηλ. +46 858601000
Φαξ +46 858601001
www.ecdc.europa.eu

Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης
www.europa.eu

Για εγγραφή στις δημοσιεύσεις μας
www.ecdc.europa.eu/en/publications

Επικοινωνήστε μαζί μας
publications@ecdc.europa.eu

 Ακολουθείστε μας στο Twitter
[@ECDC_EU](https://twitter.com/ECDC_EU)

 Επιλέξτε «Μου αρέσει» στην ιστοσελίδα μας
στο Facebook
www.facebook.com/ECDC.EU

■ Publications Office

ISBN 978-92-9193-910-7